

2000

ΜΟΥΣΕΙΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΠΟΛΙΤΕΙΣΜΟΥ
MUSEUM OF BYZANTINE CULTURE

Το λεύκωμα ημερολόγιο “ 2000 Φυτά και Ζώα απο τις συλλογές του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού” που εκδόθηκε απο το σωματείο “Οι Φίλοι του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού”, εντάσσεται στο πλαίσιο των σκοπών του σωματείου να ενισχύει ηθικά και υλικά το Μουσείο και να βοηθά στη λειτουργία του και στον εμπλουτισμό των συλλογών του.

The calendar album “2000 Plants and Animals from the collections of the Museum of Byzantine Culture”, is published by the Friends of the Museum of Byzantine Culture as part of the association's efforts to support the Museum morally and materially, assist its operation, and help to augment its collections

COPYRIGHT 1999

ΜΟΥΣΕΙΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΦΙΛΩΝ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Η Μ Ε Ρ Ο Λ Ο Γ Ι Ο
Φ Υ Τ Α Κ Α Ι Ζ Ω Α
ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΥΛΛΟΓΕΣ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

2000

C A L E N D A R
P L A N T S A N D A N I M A L S
FROM THE COLLECTIONS OF THE MUSEUM OF BYZANTINE CULTURE

Θ Ε Σ Σ Α Λ Ο Ν Ι Κ Η

Tο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού στοχεύει να αποτελέσει κέντρο έρευνας, μελέτης και προβολής του πολιτισμού που δημιουργήθηκε στις χώρες της βυζαντινής αυτοκρατορίας και ξεπέρασε με τη λάμψη του τα όρια της επικράτειας, στην Ανατολή και στη Δύση. Η ίδρυση του Μουσείου στη Θεσσαλονίκη, το πιο σημαντικό κέντρο μετά την Κωνσταντινούπολη στο ευρωπαϊκό τμήμα του Βυζαντίου, την πόλη όπου τα μνημεία συμβαδίζουν με την ιστορική πορεία και τη διαχρονική εξέλιξη της βυζαντινής τέχνης, δημιουργεί πρόσθετη ευθύνη για μια αυθεντική και ολοκληρωμένη προσέγγιση αυτού του πολιτισμού.

Ο πνευματικός χαρακτήρας με τον οποίο σφράγισε το βυζαντινό πολιτισμό η χριστιανική θρησκεία και η έντονη θρησκευτικότητα, έστρεψε το ενδιαφέρον των σύγχρονων ερευνητών στη θρησκευτική τέχνη που έφθασε σε κορύφωση της πνευματικής και καλλιτεχνικής έκφρασης. Για την κατανόηση του εσωτερικού μεγαλείου και του πνευματικού μηνύματος της τέχνης αυτής, είναι απαραίτητο ο σύγχρονος άνθρωπος να ακολουθήσει μια υπερβατική πορεία διεισδυτικής ενόρασης και στοχασμού που θα τον κατευθύνει προς το υπεραισθητό, προς την πνευματική ανάταση και τη θρησκευτική αποκάλυψη.

Ωστόσο, παράλληλα με τη θρησκευτική πίστη και τέχνη, ο βυζαντινός άνθρωπος ζούσε στις πόλεις ή στα χωριά την καθημερινή ζωή του, τα καθημερινά του προβλήματα, τις πνευματικές του ανησυχίες ή τις απλοϊκές του δοξασίες, ασκούσε τις χειρωνακτικές εργασίες του ή τα αστικά επαγγέλματα, ταξίδευε στα λιμάνια της Μεσογείου ή συναλλασσόταν στις αγορές, δίδασκε ή μάθαινε, έχτιζε σπίτια, πόλεις και κάστρα, ζωγράφιζε εικόνες και «κεντούσε» πολύχρωμα ψηφιδωτά δάπεδα, ύφαινε και επεξεργαζόταν ή μαγείρευε τις τροφές του, πολεμούσε και γλεντούσε, ζούσε και πέθαινε. Η έρευνα του Βυζαντίου οφείλει να μην αγνοεί τις πλευρές αυτές του πολιτισμού.

Μια όψη της προσωπικής αυτής ζωής είναι και η σχέση του ανθρώπου με τη φύση, η ματιά του στα φυτά και τα ζώα. Είτε τα φορτίζει με συμβολικά νοήματα και μεταφυσικές αγωνίες, είτε χαίρεται απλά τη φυσική ομορφιά τους, η ματιά του είναι πάντα η τρυφερή ματιά του ανθρώπου στον κόσμο όπου ανήκει. Την εσωτερική αυτή σχέση θελήσαμε να υπογραμμίσουμε ως ευχή στο σύγχρονο άνθρωπο, στην αυγή μιας καινούριας χρονιάς.

Ευτυχία Κουρκουτίδου-Νικολαΐδου

Διευθύντρια του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού

It is the aim of the Museum of Byzantine Culture to be a center for research, study, and promotion of the culture which was created in the countries of the Byzantine Empire and whose splendour transcended the boundaries of that state, casting its radiance on both East and West. The fact that the Museum was established in Thessaloniki, the most important center after Constantinople in the European part of the Empire, and a city whose monuments march hand in hand with the historical evolution of Byzantine art, creates an added responsibility for an authoritative, integrated approach to that culture.

The spiritual aspect with which the Christian religion and an intense religiosity marked Byzantine culture has directed the interest of modern scholars towards religious art, which reached the pinnacle of spiritual and artistic expression in the Byzantine period. If they are to comprehend the inner greatness and the spiritual message of this art, modern people must first follow a transcendent process of inward vision and contemplation that will direct them towards that which is beyond perception, towards spiritual sublimity and religious revelation.

However, concurrently with their religious faith and art, Byzantine people in the cities and villages were living their everyday lives, with their everyday problems, their spiritual concerns or their simple beliefs, doing their manual work or practising their urban professions, travelling to the ports of the Mediterranean or doing business in the markets, teaching or learning, building houses, cities, and castles, painting and 'embroidering' colourful mosaic floors, weaving, processing or cooking food, fighting wars and making merry, living and dying. Byzantine research must not disregard these aspects of culture.

One facet of this personal life is people's relationship with nature, the way they

regarded plants and animals. Whether loading them with symbolic significance and metaphysical concerns or simply enjoying their natural beauty, they always cast a tender eye upon the world to which they belonged. We wanted to emphasise this esoteric relationship as a wish for modern humanity at the dawn of a new year

Eutychia Kourkoutidou – Nikolaïdou

Director of the Museum of Byzantine Culture

Οι «Φίλοι του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού Θεσσαλονίκης» αποτελούν την κοινωνική αποδοχή και στήριξη του Μουσείου. Ευαισθητοποιούν τα μέλη τους και το ευρύτερο κοινό της πόλης στα κειμήλια και όλες τις εκφάνσεις του πολιτισμού της βυζαντινής και μεταβυζαντινής περιόδου με διαλέξεις, ημερίδες, ξεναγήσεις, εκπαιδευτικές εκδρομές και άλλες παρόμοιες εκδηλώσεις. Ενισχύουν το εκπαιδευτικό και ερευνητικό έργο του Μουσείου. Συμβάλλουν ουσιαστικά στον εμπλουτισμό του με δωρεές και την εξεύρεση πόρων μέσω χορηγιών. Συνεργάζονται με τη Διεύθυνσή του σε ένα σημαντικό εκδοτικό έργο.

Τα λευκώματα «Βυζαντινό Μουσείο Θεσσαλονίκης. Από τα σχέδια στην πράξη» και «Βλέμμα στην ύλη» καθώς και η συμμετοχή στην έκδοση του περιοδικού «Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού» που πρόσφατα κυκλοφόρησε το 6ο τεύχος του αποτελούν απτά παραδείγματα της προσφοράς του σωματείου.

Έργο αυτής της συνεργασίας είναι και το λευκωμα-ημερολόγιο του έτους 2000 στο οποίο τοιχογραφίες, ψηφιδωτά, αρχιτεκτονικά μέλη - μαρμάρινα τόξα, θωράκια, επίκρανα και κοσμήτες - πήλινα λυχνάρια, χρυσοκεντήματα, οστέινα αντικείμενα και μια ασημένια λειψανοθήκη προσφέρουν τμήματα της διακόσμησής τους από το ζωικό και φυτικό κόσμο. Παγώνια, αετοί, χελιδόνια, χήνες, υδρόβια και άλλα πουλιά, λεοντάρια και πρόβατα, κισσόφυλλα, κλαδιά και λουλούδια, άλλοτε σχηματικά αποδοσμένα και άλλοτε με φυσιοκρατικές λεπτομέρειες, από απλά ευχάριστα ως εράσματα, πάντοτε όμως με εκφραστική ζωντάνια μέσα στην ενιαία βυζαντινή τέχνη και το ορθόδοξο πνεύμα θα αποτελέσουν αισιόδοξη συντροφιά στις μέρες του νέου έτους.

Εικόνες από τις συλλογές του Μουσείου που εικονογραφούν τις σελίδες του

ημερολογίου θέλουμε να ελπίζουμε, ότι δεν θα κοσμήσουν μόνο το 2000, αλλά θα σηματοδοτήσουν, εφ' όσον υπάρξει ανταπόκριση, και πιστεύουμε ότι θα υπάρξει, την αρχή μιας μακράς σειράς ημερολογίων με νέα θέματα κάθε φορά, τα οποία με την καθημερινή θέαση θα κάνουν τους χρήστες τους κοινωνούς της καλαισθησίας της βυζαντινής πνευματικότητας μέσα στη διαχρονία του Ελληνισμού.

Νίκος Νικονάνος

Καθηγητής Βυζαντινής Αρχαιολογίας και Ιστορίας της τέχνης στο ΑΠΘ
Πρόεδρος των «Φίλων του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού»

The friends of the Museum of Byzantine Culture in Thessaloniki represent the Museum's acceptance and support in the community. The association keeps its members and the general public informed about the treasures and all other aspects of the culture of the Byzantine and post-Byzantine period through lectures, meetings, guided tours, educational excursions, and other such activities. It also supports the Museum's research and educational work; helps to enrich it with donations and by finding sponsors; and works with the director on the Museum's publications.

Two albums - *The Byzantine Museum of Thessaloniki. From Plans to Action* (in Greek) and *Gaze into Matter* - together with our part in the publication of the Museum's annual bulletin, the sixth issue of which has recently come out, are tangible examples of what the association has to offer.

Another product of this collaboration is this album-cum-calendar for the year 2000, in which wall paintings, mosaics, architectural members (marble arches, closure slabs, capitals, and cornices), clay lamps, gold embroidery, bone objects, and a silver reliquary display parts of their decoration from the animal and vegetal world. Peacocks, eagles, swallows, geese, water fowl and other birds, lions and sheep, ivy leaves, branches, and flowers, rendered sometimes schematically, sometimes in naturalistic detail, ranging from merely pleasing to utterly enchanting, but always overflowing with an expressive brio in the spirit of Byzantine art and Orthodox Christianity - these will be optimistic companions throughout the year ahead.

We should like to hope that the images from the Museum's collections that illustrate the pages of this calendar will not only embellish the year 2000, but also (if there is

a response, and we believe there will be) mark the start of a long series of calendars, with new themes each time. Contemplating these day by day, their viewers will be able to participate in the fine artistry of Byzantine spirituality down the unbroken ages of Greek history

Nikos Nikonanos

Professor of Byzantine Archaeology and History of Art
in the Aristotle University of Thessaloniki
President of the Friends of the Museum of Byzantine Culture

Tέλος αιώνα, τέλος της δεύτερης χιλιετίας και αρχή της τρίτης. Ατενίζουμε άλλοι με σκεπτικισμό και άλλοι με αισιοδοξία το μέλλον του πλανήτη μας, το μέλλον του περιβάλλοντος που ζούμε. Ένα περιβάλλον που τα τελευταία πενήντα χρόνια ζει αλλαγές, πολλές φορές δραματικές, εξαιτίας της ανθρώπινης δραστηριότητας. Δασικές εκτάσεις που εξαφανίζονται στο όνομα της ανάπτυξης και της εκμετάλλευσης, φυτά που τα μεταλλάσσουν σε εργαστήρια, είδη ζώων που εξαφανίστηκαν ή απειλούνται με εξαφάνιση.

Το Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού προγραμμάτισε την έκδοση ημερολογίου για το 2000 με θέμα «Φυτά και ζώα» εστιάζοντας σε λεπτομέρειες με παραστάσεις φυτών και ζώων από το υλικό των συλλογών του.

Τα φυτά και τα ζώα, απ' όσο ξέρουμε, συνυπήρξαν από παλιά σε αρμονία και ισορροπία με τον άνθρωπο, παίζοντας βασικό ρόλο στην επιβίωση και στις διάφορες δραστηριότητές του. Εντελώς φυσικά, λοιπόν, βρήκαν τη θέση τους και στις παραστατικές τέχνες είτε ως διακοσμητικά θέματα είτε ως σύμβολα. Τα συναντάμε από πολύ παλιά και συνεχώς στην τέχνη των πολιτισμών του ελληνικού χώρου. Σ' αυτή τη συνέχεια η βυζαντινή τέχνη, συνώνυμη εν πολλοίς της χριστιανικής, δεν αποτελεί εξαίρεση.

Στους πρώτους μετά Χριστόν αιώνες ο χριστιανισμός, με βάση την ειδωλολατρική τέχνη και αντιμετωπίζοντάς την επιλεκτικά, σχηματίζει τις θεωρίες του για τη χρήση της εικονογραφικής τέχνης. Ο Κλήμης ο Αλεξανδρεύς (2ος-3ος αι.), χριστιανός διδάσκαλος και εκκλησιαστικός συγγραφέας, συμβουλεύει τους χριστιανούς που θέλουν να αγοράσουν δαχτυλίδια με σφραγιδόλιθους, να επιλέγουν αυτά που στις απεικονίσεις τους μπορεί κανείς να βρει χριστιανικό νόημα (περιστέρια, ψάρια, άγκυρες) και να απορρίπτουν άλλα που

οι παραστάσεις τους είναι ασύμβατες με τη χριστιανική ιδεολογία (είδωλα, σπαθιά, τόξα, κούπες, εραστές).

Η πρώτη περίοδος της βυζαντινής ιστορίας, η παλαιοχριστιανική, είναι εποχή μετάβασης από την ειδωλολατρική στη χριστιανική τέχνη και αποκρυστάλλωσης της χριστιανικής θεματολογίας. Οι χριστιανοί δανείζονται φυτικά και ζωϊκά θέματα από το ειδωλολατρικό θεματολόγιο και τα χρησιμοποιούν στη διακόσμηση των ναών τους, προσαρμόζοντάς τα στην ιδεολογία τους. Ελάφια, αρνιά, δελφίνια, παγώνια κ.ά. τα βρίσκουμε σε ψηφιδωτά, σε γλυπτά, στη διακόσμηση διαφόρων σκευών. Στις τοιχογραφίες των χριστιανικών τάφων θέματα της αρχαίας παράδοσης, όπως άνθη και πουλιά, επανέρχονται συμβολίζοντας τον παράδεισο. Βέβαια, φυτικά και ζωϊκά θέματα χρησιμοποιούνται και στην κοσμική τέχνη, σε κοσμήματα, σε οικιακά σκεύη, σε ψηφιδωτά δάπεδα παλατιών και σπιτιών, υφασμένα ή κεντημένα σε ρούχα. Και η παρουσία τους συνεχίζεται και στην τέχνη της υπόλοιπης βυζαντινής περιόδου, καθώς και της μεταβυζαντινής.

Οι λεπτομέρειες που κοσμούν το ημερολόγιο προέρχονται κυρίως από αντικείμενα από τη Θεσσαλονίκη, ως επί το πλείστον από ανασκαφές, αλλά και από άλλες περιοχές και από δωρεές. Τα αντικείμενα είναι διάφορα γλυπτά, ψηφιδωτά, τοιχογραφίες, σκεύη, κοσμήματα, υφάσματα και εικόνες. Αφιερώνοντας αυτό το ημερολόγιο στα φυτά και στα ζώα ευχόμαστε να ανατραπούν οι δυσοίωνες προοπτικές για την τύχη τους και να συνεχίσουν να υπάρχουν γύρω μας.

Καλή χρονιά.

Δημήτρης Ναλπάντης
Αρχαιολόγος

The end of the century; the end of the second millennium and the start of the third. All of us, some with scepticism, others with hope, are contemplating the future of our planet, the future of the environment we live in, an environment that has been changing, sometimes dramatically, over the past fifty years, owing to human activities. Forests are disappearing in the name of development and exploitation, plants are being modified in laboratories, animal species are threatened with extinction or vanishing entirely

The Museum of Byzantine Culture has decided to publish this calendar for the year 2000 on the theme of 'Plants and Animals', focusing on details from the material in its collections.

As far as we know, plants and animals have long lived in harmony and equilibrium with the human race, playing a fundamental part in its survival and diverse activities. So they have very naturally found a place in representative art, either as decorative motifs or as symbols. From early times, they have constantly featured in the art of the various cultures of Greece; and Byzantine art, which in many ways is synonymous with Christian art, is no exception.

In the first centuries of the Christian era, Christianity developed its own theories about the use of illustrative art, which were based on a selective approach to pagan art. Clement of Alexandria (2nd-3rd cent.), a Christian teacher and ecclesiastical writer, advised Christians who wanted to buy signet-rings to choose those with representations that held a Christian meaning (doves, fishes, anchors) and to reject those with representations that were incompatible with Christian ideology (idols, swords, bows, cups, lovers).

The first period of Byzantine history, the Early Christian period, was a time of transition from pagan to Christian art, a time when the Christian thematic repertory was taking shape. The Christians borrowed vegetal and animal motifs from pagan art and used them to decorate their churches, adapting them to their own ideology in the process. Deer, lambs, dolphins, peacocks, and other subjects are seen in mosaics, sculptures, and the decoration of various receptacles. In the paintings on the walls of Christian tombs, motifs from the ancient tradition, such as flowers and birds, returned as symbols of paradise. Vegetal and animal motifs were also used in secular art, in jewellery, on domestic wares, in floor mosaics in palaces and houses, and were woven into or embroidered on clothing. And they maintained their presence in later Byzantine art, and in post-Byzantine art too. The details that adorn this calendar come mainly from objects from Thessaloniki, most of them from excavations, but also from other areas and from donations. The objects themselves are sculptures, mosaics, wall-paintings, receptacles, jewellery, fabrics, and icons.

In devoting this calendar to plants and animals, we hope that the dismal prospects for their future will not be fulfilled and that they will continue to exist around us.

Happy New Year

Dimitris Nalpandis
Archaeologist

2000

Ιανουάριος / *January*

μήνας πρώτος εβδομάδα πρώτη α η 07 41 δ η 17 16 month first week first s r 07 41 s s 17 16

26

Δευτέρα / Monday

27

Τρίτη / Tuesday

28

Τετάρτη / Wednesday

29

Πέμπτη / Thursday

30

Παρασκευή / Friday

1

Σάββατο / Saturday

Περίοχη Ιησού Χριστού, Βασιλείου του Μεγάλου

2

Κυριακή / Sunday

Χήνα. Λεπτομέρεια από τοιχογραφία τάφου από το ανατολικό νεκροταφείο της Θεσσαλονίκης 3^{ης}-4^{ης} αι.
Goose. Detail of a mural from a tomb in Thessaloniki's east cemetery, 3rd-4th cent.

2000

Ιανουάριος / January

μήνας πρώτος εβδομάδα δεύτερη α.η 07 41 δ η 17 17 month first week second s r 07 41 s s 17 17'

3

Δευτέρα / Monday

4

Τρίτη / Tuesday

5

Τετάρτη / Wednesday

6

Πέμπτη / Thursday

Τα Άγια Θεοφάνεια

7

Παρασκευή / Friday

Ιωάννου του Προδρόμου

8

Σάββατο / Saturday

9

Κυριακή / Sunday

Αρνί. Λεπτομέρεια από τοιχογραφία τάφου από το ανατολικό νεκροταφείο της Θεσσαλονίκης, 3ος-4ος αι.
Lamb. Detail of a mural from a tomb in Thessaloniki's east cemetery, 3rd-4th cent.

2000

Ιανουάριος / January

μήνας πρώτος εβδομάδα τρίτη α η 07 41 δ η 17 24 month first week third s r 07 41 s s 17 24

10

Δευτέρα / Monday

Γρηγορίου Νύσσης

11

Τρίτη / Tuesday

12

Τετάρτη / Wednesday

13

Πέμπτη / Thursday

14

Παρασκευή / Friday

15

Σάββατο / Saturday

16

Κυριακή / Sunday

Σκυλί που τρέχει. Λεπτομέρεια από τοιχογραφία τάφου από το ανατολικό νεκροταφείο της Θεσσαλονίκης, 3^η-4^η αι.
Running dog. Detail of a mural from a tomb in Thessaloniki's east cemetery, 3rd-4th cent.

2000

Ιανουάριος / January

μήνας πρώτος εβδομάδα τέταρτη α η 07 39 δ η 17 31 month first week fourth s r 07 39 s s 17 31

17

Δευτέρα / Monday

Αγίου Ιωάννη

18

Τρίτη / Tuesday

Αθανασίου και Κωνσταντίνου Αλεξανδρείας

19

Τετάρτη / Wednesday

20

Πέμπτη / Thursday

Ευθυμίου μεγάλου

21

Παρασκευή / Friday

22

Σάββατο / Saturday

Τιμοθέου αποστόλου

23

Κυριακή / Sunday

Χελιδόνι. Λεπτομέρεια από τοιχογραφία τάφου από το ανατολικό νεκροταφείο της Θεσσαλονίκης, 3^{ης}-4^{ης} αι.
Swallow. Detail of a mural from a tomb in Thessaloniki's east cemetery, 3rd-4th cent.

2000

Ιανουάριος / January

μήνας πρώτος εβδομάδα πέμπτη α η 07 36 δ η 17 38 month first week fifth s r 06 42 s s 18 29

24

Δευτέρα / Monday

25

Τρίτη / Tuesday

Γρηγορίου του Θεολόγου

26

Τετάρτη / Wednesday

27

Πέμπτη / Thursday

Ιωάννης του Χρυσόστομου

28

Παρασκευή / Friday

29

Σάββατο / Saturday

30

Κυριακή / Sunday

Τίον Τριών Ιεραρχών

Πουλί. Κεφαλή οστέινης περόνης, 4ος αι.
Bird. Head of a bone pin, 4th cent.

2000

Ιανουάριος / January

Φεβρουάριος / February

μήνας δεύτερος εβδομάδα έκτη α η 07 31 δ η 17 46 month second week sixth s r 07 31 s s 17 46

31

Δευτέρα / Monday

1

Τρίτη / Tuesday

2

Τετάρτη / Wednesday

Υπαπαντή του Χριστού

3

Πέμπτη / Thursday

4

Παρασκευή / Friday

5

Σάββατο / Saturday

6

Κυριακή / Sunday

2000

Φεβρουάριος / February

μήνας δεύτερος εβδομάδα έβδομη α.η 07.25 δ.η 17 54 month second week seventh s.r 07 25 s.s. 17 54

7

Δευτέρα / Monday

8

Τρίτη / Tuesday

9

Τετάρτη / Wednesday

10

Πέμπτη / Thursday

Χιρολόι της εποχής

11

Παρασκευή / Friday

12

Σάββατο / Saturday

13

Κυριακή / Sunday

Κλαδάκια. Λεπτομέρεια χρυσοκεντήματος από ρούχο, 4ος αι.
Twigs. Detail of gold embroidery on a garment, 4th cent.

2000

Φεβρουάριος / February

μήνας δεύτερος εβδομάδα όγδοη α η 07 17 δ η 18 02 month second week eighth s r 07 17 s.s 18 02

14

Δευτέρα / Monday

15

Τρίτη / Tuesday

16

Τετάρτη / Wednesday

17

Πέμπτη / Thursday

Θεοδώρου Τήριανος

18

Παρασκευή / Friday

19

Σάββατο / Saturday

Φιλοθέης της Αθηναίας

20

Κυριακή / Sunday

Τζιζώνου και Φαρμακίου (Αρχή Τρωαδίου)

Πουλί. Λεπτομέρεια από τοιχογραφία του λεγόμενου τάφου του Ευστοργίου στη Θεσσαλονίκη, 4ος αι.
Bird. Detail of a mural from the so-called Tomb of Eustorgios in Thessaloniki, 4th cent.

2000

Φεβρουάριος / February

μήνας δεύτερος εβδομάδα ένατη α η 07 09 δ η 18 09 month second week ninth s r 07 09 s s 18 09

21

Δευτέρα / Monday

22

Τρίτη / Tuesday

23

Τετάρτη / Wednesday

Πολυκάπτου γεμού.

24

Πέμπτη / Thursday

25

Παρασκευή / Friday

26

Σάββατο / Saturday

27

Κυριακή / Sunday

Του Ασπίτου

Πουλί. Λεπτομέρεια από τοιχογραφία του λεγόμενου τάφου του Ευστοργίου στη Θεσσαλονίκη, 4ος αι.
Bird. Detail of a mural from the so-called Tomb of Eustorgios in Thessaloniki, 4th cent.

2000

Φεβρουάριος / February

Μάρτιος / March

μήνας τρίτος εβδομάδα δέκατη α η 06 59 δ η 18 17 month third week tenth s r 06 59 s s 18 17

28

Δευτέρα / Monday

29

Τρίτη / Tuesday

1

Τετάρτη / Wednesday

2

Πέμπτη / Thursday

3

Παρασκευή / Friday

4

Σάββατο / Saturday

Ψυχροάββατο

5

Κυριακή / Sunday

Απόκριε

Πουλί. Λεπτομέρεια από τοιχογραφία τάφου από το ανατολικό νεκροταφείο της Θεσσαλονίκης, 4^{ος} αι.
Bird. Detail of a mural from a tomb in Thessaloniki's east cemetery, 4th cent.

2000

Μάρτιος / March

μήνας τρίτος εβδομάδα ενδέκατη α η 06.50' δ η 18.24 month third week eleventh s.r 06.50' s s 18.24

6

Δευτέρα / Monday

7

Τρίτη / Tuesday

8

Τετάρτη / Wednesday

9

Πέμπτη / Thursday

Των εν Σεβαστεία τρισσαράκοντα μαρτύρων

10

Παρασκευή / Friday

11

Σάββατο / Saturday

12

Κυριακή / Sunday

Γερωνής

Πουλιά. Λεπτομέρεια από τοιχογραφία τάφου από το ανατολικό νεκροταφείο της Θεσσαλονίκης, 4ος αι.
Birds. Detail of a mural from a tomb in Thessaloniki's east cemetery, 4th cent.

2000

Μάρτιος / March

μήνας τρίτος εβδομάδα δωδέκατη α η 06 39 δ η 18 31 month third week twelfth s r 06 39 s s. 18 31

13

Δευτέρα / Monday

Καθαρό Δευτέρα

14

Τρίτη / Tuesday

15

Τετάρτη / Wednesday

16

Πέμπτη / Thursday

17

Παρασκευή / Friday

Α' Χαιρετισμοί

18

Σάββατο / Saturday

19

Κυριακή / Sunday

Α' Νηστειών (Ορθοδοξίας)

Ψάρι. Λεπτομέρεια από μαρμάρινο θωράκιο, 4^ο αι.
Fish. Detail of a marble closure slab, 4th cent.

2000

Μάρτιος / March

μήνας τρίτος εβδομάδα δέκατη τρίτη α.η 06.29' δ.η 18.37' month third week thirteenth s.r 06.29' s.s. 18.37'

20

Δευτέρα / Monday

21

Τρίτη / Tuesday

22

Τετάρτη / Wednesday

23

Πέμπτη / Thursday

24

Παρασκευή / Friday

Β' Χρηρτισμοί

25

Σάββατο / Saturday

Εορτασμός της Θεοτόκου

26

Κυριακή / Sunday

Β' Νηστεύειν

Ακανθα. Λεπτομέρεια από μαρμάρινο επίκρανο πεσσού ή παραστάδας, 5^ο αι.
Acanthus. Detail of a marble pier or pilaster capital, 5th cent.

2000

Μάρτιος / *March*

Απρίλιος / *April*

μήνας τέταρτος εβδομάδα δέκατη τέταρτη α.η. 06.18' δ.η. 18.44' month fourth week fourteenth s.r 06.18' s.s. 18.44'

27

Δευτέρα / Monday

28

Τρίτη / Tuesday

29

Τετάρτη / Wednesday

30

Πέμπτη / Thursday

31

Παρασκευή / Friday

Γ' Χαιρετισμοί

1

Σάββατο / Saturday

2

Κυριακή / Sunday

Γ' Νηστειών (Σταυροπροσκυνήσιος)

Αετός. Λεπτομέρεια από μαρμάρινο επίκρανο πεσσού ή παραστάδας, 5^ο αι.
Eagle. Detail of a marble pier or pilaster capital, 5th cent.

2000

Απρίλιος / April

μήνας τέταρτος εβδομάδα δέκατη πέμπτη α.η 06.42 δ.η. 18.29' month fourth week fifteenth s.r 06.18' s.s. 18.44'

3

Δευτέρα / Monday

4

Τρίτη / Tuesday

5

Τετάρτη / Wednesday

6

Πέμπτη / Thursday

7

Παρασκευή / Friday

Δ' Χαιρετισμοί

8

Σάββατο / Saturday

9

Κυριακή / Sunday

Δ' Νηστεύω

Παγόβι. Λεπτομέρεια από πήλινο λυχνάρι βορειοαφρικανικού εργαστηρίου, 5ος αι.
Peacock. Detail of a clay oil lamp from a north African workshop, 5th cent.

2000

Απρίλιος / April

μήνας τέταρτος εβδομάδα δέκατη έκτη α.η 06.42' δ.η 18.29' month fourth week sixteenth s.r 05.57' s.s. 18.57'

10

Δευτέρα / Monday

11

Τρίτη / Tuesday

12

Τετάρτη / Wednesday

Μέγας Κωνών

13

Πέμπτη / Thursday

14

Παρασκευή / Friday

Αεθίστος Υμνος

15

Σάββατο / Saturday

16

Κυριακή / Sunday

Ε' Νηστειών

Λιοντάρι. Λεπτομέρεια από το γλυπτό κοσμήτη του παλαιοχριστιανικού ναού του Αγίου Μηνά Θεσσαλονίκης, 5ος αι.
Lion. Detail of the sculptured cornice from the Early Christian Church of Ayos Menas, Thessaloniki, 5th cent.

2000

Απρίλιος / April

μήνας τέταρτος εβδομάδα δέκατη έβδομη α.η 05.47' δ.η. 19.03' month fourth week seventeenth s.r 06.42' s.s. 18.29'

17

Δευτέρα / Monday

18

Τρίτη / Tuesday

19

Τετάρτη / Wednesday

20

Πέμπτη / Thursday

21

Παρασκευή / Friday

22

Σάββατο / Saturday

Έγερση του Λαζάρου

23

Κυριακή / Sunday

Βαΐων

Πουλί, λεπτομέρεια από το γλυπτό κοσμήτη του παλαιοχριστιανικού ναού του Αγίου Μηνά Θεσσαλονίκης, 5ος αι.
Bird. Detail of the sculptured cornice from the Early Christian Church of Ayos Menas, Thessaloniki, 5th cent.

2000

Απρίλιος / April

μήνας τέταρτος εβδομάδα δέκατη όγδοη α.η 06.42' δ.η. 18.29' month fourth week eighteenth s.r 06.42' s.s. 18.29'

24

Δευτέρα / Monday

Μ. Δευτέρα

25

Τρίτη / Tuesday

Μ. Τρίτη

26

Τετάρτη / Wednesday

Μ. Τετάρτη

27

Πέμπτη / Thursday

Μ. Πέμπτη

28

Παρασκευή / Friday

Μ. Παρασκευή

29

Σάββατο / Saturday

Μ. Σάββατο

30

Κυριακή / Sunday

Άγιο Πάσχα

Αρνί. Λεπτομέρεια από πήλινο λυχνάρι βορειοαφρικανικού εργαστηρίου, 5ος αι.
Lamb. Detail of a clay oil lamp from a north African workshop, 5th cent.

2000

Μάϊος / May

μήνας πέμπτος εβδομάδα δέκατη ένατη α.η 05.29' δ.η 19.16' month fifth week nineteenth s.r 05.29' s.s. 19.16'

1

Δευτέρα / Monday

Γεωργίου Τροπαιοφόρου

2

Τρίτη / Tuesday

3

Τετάρτη / Wednesday

4

Πέμπτη / Thursday

5

Παρασκευή / Friday

Ζωοδόχου Πηγής, Ειρήνης μεγαλόμ.

6

Σάββατο / Saturday

7

Κυριακή / Sunday

Θεοιά

2000

Μάϊος / May

μήνας πέμπτος εβδομάδα εικοστή α η 05 21 δ η 19 22 month fifth week twentieth s r 05 21 s s 19 22

8

Δευτέρα / Monday

Ιωάννου του Θεολόγου

9

Τρίτη / Tuesday

10

Τετάρτη / Wednesday

11

Πέμπτη / Thursday

12

Παρασκευή / Friday

13

Σάββατο / Saturday

14

Κυριακή / Sunday

Μεσοφόρον

2000

Μάϊος / May

μήνας πέμπτος εβδομάδα εικοστή πρώτη α.η. 05.15' δ.η 19.29' month fifth week twenty-first s.r. 05.15' s.s. 19.29'

15

Δευτέρα / Monday

16

Τρίτη / Tuesday

17

Τετάρτη / Wednesday

18

Πέμπτη / Thursday

19

Παρασκευή / Friday

20

Σάββατο / Saturday

21

Κυριακή / Sunday

Παυλός, Κωνσταντίνος και Ελένη

Παγώνι. Λεπτομέρεια από εντοίχιο ψηφιδωτό από τον Άγιο Δημήτριο Θεσσαλονίκης, 5ος-6ος αι.
Peacock. Detail of a wall mosaic in the Church of Ayos Demetrios, Thessaloniki, 5th-6th cent.

2000

Μάϊος / May

μήνας πέμπτος εβδομάδα εικοστή δεύτερη α.η. 05.09' δ.η. 19.35' month fifth week twenty-second s.r. 05.09' s.s. 19.35'

22

Δευτέρα / Monday

23

Τρίτη / Tuesday

24

Τετάρτη / Wednesday

Μεσοπενηκοστή

25

Πέμπτη / Thursday

26

Παρασκευή / Friday

27

Σάββατο / Saturday

28

Κυριακή / Sunday

Επιμαρτίδος

Παγόνη. Λεπτομέρεια από μαρμάρινο τόξο από τον Άγιο Δημήτριο Θεσσαλονίκης, 5ος-6ος αι.
Peacock. Detail of a marble arch in the Church of Ayos Demetrios, Thessaloniki, 5th-6th cent.

2000

Μάϊος / May

Ιούνιος / June

μήνας έκτος εβδομάδα εικοστή τρίτη α.η 05.06' δ.η 19.40' month sixth week twenty-third s.r 05.06' s.s. 19.40'

29

Δευτέρα / Monday

30

Τρίτη / Tuesday

31

Τετάρτη / Wednesday

1

Πέμπτη / Thursday

2

Παρασκευή / Friday

3

Σάββατο / Saturday

4

Κυριακή / Sunday

Λουλούδι. Λεπτομέρεια από ψηφιδωτό δάπεδο ναού νότια του ναού των Ταξιαρχών Θεσσαλονίκης, 6ος αι.
Flower. Detail of the mosaic floor of a church north of the Church of the Taxiarches, Thessaloniki, 6th cent.

Κισσόφυλλα, λεπτομέρεια από ψηφιδωτό διατέτο ναού, όδους του ναού του Ταξιαρχών Θεσσαλονίκης, 6ος αι.
ivy leaves. Detail of the mosaic floor of a church north of the Church of the Taxiarches, Thessaloniki, 6th cent.

2000

Ιούνιος / June

μήνας έκτος εβδομάδα εικοστή τέταρτη α.η. 05.03' δ.η. 19.44' month sixth week twenty-fourth s.r 05.03' s.s. 19.44'

5

Δευτέρα / Monday

6

Τρίτη / Tuesday

7

Τετάρτη / Wednesday

Απόδοση Πάσχα

8

Πέμπτη / Thursday

Αναλήψεις

9

Παρασκευή / Friday

10

Σάββατο / Saturday

11

Κυριακή / Sunday

Υδροόβιο πουλί. Λεπτομέρεια από ψηφιδωτό δάπεδο ναού βόρεια του ναού των Ταξιαρχών Θεσσαλονίκης, 6ος αι.
Water bird. Detail of the mosaic floor of a church north of the Church of the Taxiarches, Thessaloniki, 6th cent.

2000

Ιούνιος / June

μήνας έκτος εβδομάδα εικοστή πέμπτη α.η 05.02 δ.η 19.48' month sixth week twenty-fifth s.r 05.02' s.s. 19.48'

12

Δευτέρα / Monday

13

Τρίτη / Tuesday

14

Τετάρτη / Wednesday

15

Πέμπτη / Thursday

16

Παρασκευή / Friday

17

Σάββατο / Saturday

Ψυχρόββατο

18

Κυριακή / Sunday

Πεντηκοστής

Δελφίνι. Λεπτομέρεια από μαρμάρινο θωράκιο, 6^{ος} αι.
Dolphin. Detail of a marble closure slab, 6th cent.

2000

Ιούνιος / June

μήνας έκτος εβδομάδα εικοστή έκτη α.η 05.02' δ.η 19.51 month sixth week twenty-sixth s.r 05.02' s.s. 19.51

19

Δευτέρα / Monday

Αγίου Πνεύματος

20

Τρίτη / Tuesday

21

Τετάρτη / Wednesday

22

Πέμπτη / Thursday

23

Παρασκευή / Friday

24

Σάββατο / Saturday

25

Κυριακή / Sunday

Αγίων Πάντων

Πουλί. Λεπτομέρεια από ψηφιδωτό δάπεδο βόρεια του ναού των Ταξιάρχων Θεσσαλονίκης, 6ος αι.
Bird. Detail of the mosaic floor of a church north of the Church of the Taxiarches, Thessaloniki, 6th cent.

2000

Ιούνιος / June

Ιούλιος / July

μήνας έβδομος εβδομάδα εικοστή έβδομη α.η. 05.04' δ.η. 19.52' month seventh week twenty-seventh s.r 05.04' s.s. 19.52'

26

Δευτέρα / Monday

27

Τρίτη / Tuesday

28

Τετάρτη / Wednesday

29

Πέμπτη / Thursday

Πέτρος και Παύλου

30

Παρασκευή / Friday

Στέφανος και Βασίλειος

1

Σάββατο / Saturday

Κοιμή της Θεοτόκου

2

Κυριακή / Sunday

Πουλί. Λεπτομέρεια από τοιχογραφία τάφου από το δυτικό νεκροταφείο της Θεσσαλονίκης, 6^{ος} αι.
Bird. Detail of a mural from a tomb in Thessaloniki's west cemetery, 6th cent.

2000

Ιούλιος / July

μήνας έβδομος εβδομάδα εικοστή όγδοη α.η. 05.05' δ.η. 19.52' month seventh week twenty-eighth s.r. 05.05' s.s. 19.52'

3

Δευτέρα / Monday

4

Τρίτη / Tuesday

5

Τετάρτη / Wednesday

6

Πέμπτη / Thursday

7

Παρασκευή / Friday

8

Σάββατο / Saturday

9

Κυριακή / Sunday

Σταφύλια. Λεπτομέρεια από ανάγλυφη μαρμάρινη πλάκα από την Αχειροποίητο Θεσσαλονίκης, 6ος αι.
Grapes. Detail of a relief marble slab from Acheiropoietos Church, Thessaloniki, 6th cent.

2000

Ιούλιος / July

μήνας έβδομος εβδομάδα εικοστή ένατη α.η. 05.11 δ.η. 19.49' month seventh week twenty-ninth s.r 05.11 s.s. 19.49'

10

Δευτέρα / Monday

11

Τρίτη / Tuesday

Ευφρασία μεγαλ., Όλιγας ισαπ.

12

Τετάρτη / Wednesday

13

Πέμπτη / Thursday

14

Παρασκευή / Friday

15

Σάββατο / Saturday

16

Κυριακή / Sunday

---

*Λουλούδια. Λεπτομέρεια από τοιχογραφία τάφου από το ανατολικό νεκροταφείο Θεσσαλονίκης, 6ος αι.
Flowers. Detail of a mural from a tomb in Thessaloniki's east cemetery, 6th cent.*

2000

Ιούλιος / July

μήνας έβδομος εβδομάδα τριακοστή α.η 05 16' δ.η 19.46 month seventh week thirtieth s.r 05 16' s.s. 19.46'

17

Δευτέρα / Monday

Μορίνης μεγαλ.

18

Τρίτη / Tuesday

19

Τετάρτη / Wednesday

20

Πέμπτη / Thursday

Ηλιού του Προφήτου

21

Παρασκευή / Friday

22

Σάββατο / Saturday

23

Κυριακή / Sunday

*Μέλισσα, σαλιγκάρι και πουλί που τσιμπολογάει σταφύλια. Λεπτομέρεια από ανάγλυφη μαρμαρίνη πλάκα από την Αχειροποιήτο Θεσσαλονίκης, 6ος αι.
Bee, snail, and bird pecking grapes. Detail of a relief marble slab from Acheiropoietos Church, Thessaloniki, 6th cent.*

2000

Ιούλιος / July

μήνας έβδομος εβδομάδα τριακοστή πρώτη α.η. 05.22' δ.η. 19.41 month seventh week thirty-first s.r 05.22' s.s. 19.41

24

Δευτέρα / Monday

25

Τρίτη / Tuesday

26

Τετάρτη / Wednesday

Παρασκευή μεγαλ.

27

Πέμπτη / Thursday

Παρασκευή μεγαλ.

28

Παρασκευή / Friday

29

Σάββατο / Saturday

30

Κυριακή / Sunday

Φύλλο αμπέλου. Λεπτομέρεια από ανάγλυφη μαρμάρινη πλάκα από την Αχειροποίητο Θεσσαλονίκης, 6ος αι.
Vine leaf. Detail of a relief marble slab from Acheiropoietos Church, Thessaloniki, 6th cent.

2000

Ιούλιος / July

Αύγουστος / August

μήνας όγδοος εβδομάδα τριακοστή δεύτερη α.η. 05.35' δ.η. 19.35' month eighth week thirtie-second s.r. 05.27' s.s. 19.35'

31

Δευτέρα / Monday

1

Τρίτη / Tuesday

2

Τετάρτη / Wednesday

3

Πέμπτη / Thursday

4

Παρασκευή / Friday

5

Σάββατο / Saturday

6

Κυριακή / Sunday

Μεταμόρφωση του Σιστήρου

Υδροβία πουλιά δίπλα σε κάνθαρο. Λεπτομέρεια από μαρμάρινο θωράκιο, 6ος αι.
Water birds beside a kantharos. Detail of a marble closure slab, 6th cent.

2000

Αύγουστος / August

μήνας όγδοος εβδομάδα τριακοστή τρίτη α.η. 05.33' δ.η 19.28' month eighth week thirty-third s.r 05.33' s.s. 19.28'

7

Δευτέρα / Monday

8

Τρίτη / Tuesday

9

Τετάρτη / Wednesday

10

Πέμπτη / Thursday

11

Παρασκευή / Friday

12

Σάββατο / Saturday

13

Κυριακή / Sunday

Λύκος που τρέχει. Λεπτομέρεια από μαρμάρινο θωράκιο, 6ος αι.
Running wolf. Detail of a marble closure slab, 6th cent.

2000

Αύγουστος / August

μήνας ὄγδοος εβδομάδα τριακοστή τέταρτη α.η. 05.39' δ.η. 19.19' month eighth week thirty-fourth s.r. 05.39' s.s. 19.19'

14

Δευτέρα / Monday

15

Τρίτη / Tuesday

Κοίμησις της Θεοτόκου

16

Τετάρτη / Wednesday

17

Πέμπτη / Thursday

18

Παρασκευή / Friday

19

Σάββατο / Saturday

20

Κυριακή / Sunday

Λιοντάρι που κατασπαράζει ελάφι. Λεπτομέρεια από μαρμάρινο θωράκιο, 10ος αι.
Lion devouring a deer. Detail of a marble closure slab, 10th cent.

2000

Αύγουστος / August

μήνας ὄγδοος εβδομάδα τριακοστή πέμπτη α.η. 05.46' δ.η. 19.10' month eighth week thirty-fifth s.r 05.46' s.s. 19.10'

21

Δευτέρα / Monday

22

Τρίτη / Tuesday

23

Τετάρτη / Wednesday

24

Πέμπτη / Thursday

Κοσμά Απταλό

25

Παρασκευή / Friday

26

Σάββατο / Saturday

27

Κυριακή / Sunday

Κισσόφυλλα. Λεπτομέρεια από επίραμμα ρούχου από την Αίγυπτο, 6ος-8ος αι.
Ivy leaves. Detail of an appliqué on a garment from Egypt, 6th-8th cent.

2000

Αύγουστος / August

Σεπτέμβριος / September

μήνας ένατος εβδομάδα τριακοστή έκτη α.η. 05.52 δ.η. 19.00' month ninth week thirty-sixth s.r. 05.52' s.s. 19.00'

28

Δευτέρα / Monday

29

Τρίτη / Tuesday

Αποτομή κεφαλής Τιτίου Προδρόμου

30

Τετάρτη / Wednesday

Αλεξάνδρου

31

Πέμπτη / Thursday

1

Παρασκευή / Friday

Αογή της Ινδίκτου

2

Σάββατο / Saturday

3

Κυριακή / Sunday

Λουλούδι. Λεπτομέρεια από χρυσό περικόρπιο με διακόσμηση από σμάλτο, 10ος αι.
Flower. Detail of a gold bangle with enamel decoration, 10th cent.

2000

Σεπτέμβριος / September

μήνας ένατος εβδομάδα τριακοστή έβδομη α.η. 05.58' δ.η. 18.50' month ninth week thirty-seventh s.r 05.58' s.s. 18.50'

4

Δευτέρα / Monday

5

Τρίτη / Tuesday

6

Τετάρτη / Wednesday

7

Πέμπτη / Thursday

8

Παρασκευή / Friday

Γενέσιον Θεοτόκου

9

Σάββατο / Saturday

10

Κυριακή / Sunday

Πουλί. Λεπτομέρεια από χρυσό περικάρπιο με διακόσμηση από σμάλτο. 10ος αι.
Bird. Detail of a gold bangle with enamel decoration. 10th cent.

2000

Σεπτέμβριος / September

μήνας ένατος εβδομάδα τριακοστή όγδοη α.η. 06.04' δ.η. 18.36' month ninth week thirty-eighth s.r. 06.04' s.s. 18.39'

11

Δευτέρα / Monday

12

Τρίτη / Tuesday

13

Τετάρτη / Wednesday

14

Πέμπτη / Thursday

Υπόψη Τιμίου Σταυρού

15

Παρασκευή / Friday

16

Σάββατο / Saturday

17

Κυριακή / Sunday

Σοφίας, Πόρταρης, Ελπίδας, Αγίας

Πουλί. Απεικόνιση σε γυάλινο βραχιόλι. 10ος-12ος αι.
Bird depicted on a glass bracelet, 10th-12th cent.

2000

Σεπτέμβριος / September

μήνας ένατος εβδομάδα τριακοστή ένατη α.η. 06.09' δ.η. 18.28' month ninth week thirty-ninth s.r. 06.09' s.s. 18.28'

18

Δευτέρα / Monday

19

Τρίτη / Tuesday

20

Τετάρτη / Wednesday

Εισαγωγή μεγάλου.

21

Πέμπτη / Thursday

22

Παρασκευή / Friday

23

Σάββατο / Saturday

24

Κυριακή / Sunday

Λιοντάρι. Λεπτομέρεια από μαρμάρινο επιστόλιο, 11ος αι.
Lion. Detail of a marble epistyle, 11th cent.

2000

Σεπτέμβριος / *September*

Οκτώβριος / *October*

μήνας δέκατος εβδομάδα τεσσαρακοστή α.η 06.09' δ.η 18.28' month tenth week fortieth s.r 06.09' s.s. 18.28'

25

Δευτέρα / Monday

26

Τρίτη / Tuesday

27

Τετάρτη / Wednesday

28

Πέμπτη / Thursday

29

Παρασκευή / Friday

30

Σάββατο / Saturday

1

Κυριακή / Sunday

Πουλί. Λεπτομέρεια από μαρμάρινο επιστύλιο τέμπλου, 11ος αι.
Bird. Detail of the marble epistyle of a chancel screen, 11th cent.

2000

Οκτώβριος / October

μήνας δέκατος εβδομάδα τεσσαρακοστή πρώτη α.η. 06.22' δ.η. 18.29' month tenth week forty-first s.r 06.22' s.s. 18.06'

2

Δευτέρα / Monday

3

Τρίτη / Tuesday

Διονυσίου Αρκαδαγίου

4

Τετάρτη / Wednesday

5

Πέμπτη / Thursday

6

Παρασκευή / Friday

7

Σάββατο / Saturday

8

Κυριακή / Sunday

Λιοντάρι. Λεπτομέρεια από λαγήνι, 11ος αι.
Lion. Detail of a lagenio, 11th cent.

2000

Οκτώβριος / October

μήνας δέκατος εβδομάδα τεσσαρακοστή δεύτερη α.η. 06.28' δ.η. 17.56' month tenth week forty-second s.r. 06.28' s.s. 17.56'

9

Δευτέρα / Monday

10

Τρίτη / Tuesday

11

Τετάρτη / Wednesday

12

Πέμπτη / Thursday

13

Παρασκευή / Friday

14

Σάββατο / Saturday

15

Κυριακή / Sunday

Λετός, λεπτομέρεια από μαρμάρινη σαρκοφάγο, 11ος αι.
Eagle, Detail of a marble sarcophagus, 11th cent.

2000

Οκτώβριος / October

μήνας δέκατος εβδομάδα τεσσαρακοστή τρίτη α.η. 06.35' δ.η. 17.46' month tenth week forty-third s.r 06.35' s.s. 17.46'

16

Δευτέρα / Monday

17

Τρίτη / Tuesday

18

Τετάρτη / Wednesday

Λοκά Εισαγγελιστού

19

Πέμπτη / Thursday

20

Παρασκευή / Friday

21

Σάββατο / Saturday

22

Κυριακή / Sunday

Αετός. Λεπτομέρεια από εφραλωμένη πήλινη κούπα, 12ος αι.
Eagle. Detail of a glazed clay bowl, 12th cent.

2000

Οκτώβριος / October

μήνας δέκατος εβδομάδα τεσσαρακοστή τέταρτη α.η. 06.42' δ.η. 17.37' month tenth week forty-fourth s.r 06.42' s.s. 17.37'

23

Δευτέρα / Monday

Ισαΐου Αδελφοφύτου

24

Τρίτη / Tuesday

25

Τετάρτη / Wednesday

26

Πέμπτη / Thursday

Δημητρίου μεγαλομάρτυρος του Μαραθλήτου

27

Παρασκευή / Friday

28

Σάββατο / Saturday

Αγίας Σκέπτης

29

Κυριακή / Sunday

Πουλί. Λεπτομέρεια από εφθαλωμένη πήλινη κούπα, 13ος-14ος αι.
Bird. Detail of a glazed clay bowl, 13th-14th cent.

2000

Οκτώβριος / *October*

Νοέμβριος / *November*

μήνας ενδέκατος εβδομάδα τεσσαρακοστή πέμπτη α.η. 06.49' δ.η. 17.28' month tenth week forty-fifth s.r. 06.49' s.s. 17.28'

30

Δευτέρα / Monday

31

Τρίτη / Tuesday

1

Τετάρτη / Wednesday

Κοσμά και Δημιανού Αναργύρων

2

Πέμπτη / Thursday

3

Παρασκευή / Friday

4

Σάββατο / Saturday

5

Κυριακή / Sunday

Πουλί. Λεπτομέρεια από εφθαλωμένη πήλινη κούπα, 13ος-14ος αι.
Bird. Detail of a glazed clay bowl, 13th-14th cent.

2000

Νοέμβριος / November

μήνας ενδέκατος εβδομάδα τεσσαρακοστή έκτη α.η. 06.56' δ.η. 17.21 month eleventh week forty-sixth s.r 06.56' s.s. 17.21

6

Δευτέρα / Monday

7

Τρίτη / Tuesday

8

Τετάρτη / Wednesday

Είκοση Ταξιάρχων Μισοήλ και Γαβριήλ

9

Πέμπτη / Thursday

10

Παρασκευή / Friday

11

Σάββατο / Saturday

Μηνά, Βικτωρός και Βικεντίου

12

Κυριακή / Sunday

Φυλλοφόρο κλαδί. Λεπτομέρεια από εφθαλωμένη πήλινη κούπα. 14ος αι.
Leafy branch. Detail of a glazed clay bowl, 14th cent.

2000

Νοέμβριος / November

μήνας ενδέκατος εβδομάδα τεσσαρακοστή έβδομη α.η. 07.04' δ.η. 17.15' month eleventh week forty-seventh s.r. 07.04' s.s. 17.15'

13

Δευτέρα / Monday

14

Τρίτη / Tuesday

Φιλίππου αποστόλου

15

Τετάρτη / Wednesday

16

Πέμπτη / Thursday

Ματθαίου Ευαγγελιστού

17

Παρασκευή / Friday

18

Σάββατο / Saturday

19

Κυριακή / Sunday

Άμπελος. Λεπτομέρεια από θημόθυρο τέμπλου ναού, 17ος αι. Vine.
Detail of the altar door from a chancel screen, 17th cent.

2000

Νοέμβριος / November

μήνας ενδέκατος εβδομάδα τεσσαρακοστή όγδοη α.η. 07.11 δ.η. 17.10' month eleventh week forty-eighth s.r. 07.11 s.s. 17.10'

20

Δευτέρα / Monday

21

Τρίτη / Tuesday

Εισόδια της Θεοτόκου

22

Τετάρτη / Wednesday

23

Πέμπτη / Thursday

24

Παρασκευή / Friday

25

Σάββατο / Saturday

Αικατερίνης μεγαλή

26

Κυριακή / Sunday

Σταυρινό Παφλαγόνος

Κυπαρίσσια και λουλούδια. Λεπτομέρεια από εικόνα των Αγίων Πάντων, 17ος-18ος αι.
Cypress trees and flowers. Detail of an icon of All the Saints, 17th-18th cent.

2000

Νοέμβριος / *November*

Δεκέμβριος / *December*

μήνας δωδέκατος εβδομάδα τεσσαρακοστή ένατη α.η. 07.18' - δ.η. 17.07' month twelvth week forty-ninth s.r 07.18' s.s. 17.07'

27

Δευτέρα / Monday

28

Τρίτη / Tuesday

29

Τετάρτη / Wednesday

30

Πέμπτη / Thursday

Ανδρός του Πρωτοκλήτου

1

Παρασκευή / Friday

2

Σάββατο / Saturday

3

Κυριακή / Sunday

Άλογο. Λεπτομέρεια από απεικόνιση του Αγίου Γεωργίου σε πλάγιο φύλλο τριπτύχου, 1753.
Horse. Detail of one of the lateral panels of a triptych, depicting St George, 1753

2000

Δεκέμβριος / December

μήνας δωδέκατος εβδομάδα πενήχουστή α.η 07.25 δ.η 17.06' month twelvth week fiftieth s.r 07.25' s.s. 17.06'

4

Δευτέρα / Monday

Βαρθολομας μεγαλου.

5

Τρίτη / Tuesday

Σάββα του ηγασμένου

6

Τετάρτη / Wednesday

Νικολαου Μέρου

7

Πέμπτη / Thursday

8

Παρασκευή / Friday

9

Σάββατο / Saturday

Σόφλη Αγίας Άνης

10

Κυριακή / Sunday

Αγελάδα. Λεπτομέρεια από εικόνα του Αγίου Γεωργίου, 18ος αι.
Cow. Detail of an icon of St George, 18th cent.

2000

Δεκέμβριος / December

μήνας δωδέκατος εβδομάδα πενήνταπρώτη α.η. 07.31 δ.η. 17.06' month twelfth week fifty-first s.r 07.31 s.s. 17.06'

11

Δευτέρα / Monday

12

Τρίτη / Tuesday

Σπυρίδωνος βασιματ.

13

Τετάρτη / Wednesday

Ευστρατίου

14

Πέμπτη / Thursday

15

Παρασκευή / Friday

Ελευθερίου ιερομ.

16

Σάββατο / Saturday

17

Κυριακή / Sunday

Σκυλί. Λεπτομέρεια από εικόνα του Αγίου Μηνά, 18ος αι.
Dog. Detail of an icon of St Menas, 18th cent.

HPCEXH
ANHC.

2000

Δεκέμβριος / December

μήνας δωδέκατος εβδομάδα πενήνιστη δεύτερη α.η. 07.36' δ.η. 17.08' month twelvth week fifty-second s.r. 07.36' s.s. 17.08'

18

Δευτέρα / Monday

19

Τρίτη / Tuesday

20

Τετάρτη / Wednesday

21

Πέμπτη / Thursday

22

Παρασκευή / Friday

Αναστασίας μεγάλη, φαρμακοποιός

23

Σάββατο / Saturday

24

Κυριακή / Sunday

Κυπαρίσσια. Λεπτομέρεια από εικόνα της Αγίας Άννας με την Παναγία, 18ος αι.
Cypress trees. Detail of an icon of St Anne and the Panagia, 18th cent.

2000

Δεκέμβριος / December

μήνας δωδέκατος εβδομάδα πενήνταστή τρίτη α.η. 07.39' δ.η. 17.11 month twelfth week fifty-third s.r 07.39' s.s. 17.11

25

Δευτέρα / Monday

Γέννηση του Χριστού

26

Τρίτη / Tuesday

27

Τετάρτη / Wednesday

Στεφάνος πρόεδρος

28

Πέμπτη / Thursday

29

Παρασκευή / Friday

30

Σάββατο / Saturday

31

Κυριακή / Sunday

Αγελάδα με μοσχαράκι. Λεπτομέρεια από εικόνα με παράσταση της Φιλοξενίας του Αβραάμ, 18ος αι.
Cow and calf. Detail of an icon of the Hospitality of Abraham, 18th cent.

ISBN 960 86540 - 0 - 9

Η ΕΚΔΟΣΗ ΕΓΙΝΕ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΓΕΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ:
THE CALENDAR WAS PUBLISHED WITH THE KIND SUPPORT OF :

ΑΡΧΙΤΕΧ Α.Ε.	ARXITEX S.A.
ΘΕΜΕΛΙΟΔΟΜΗ Α.Ε.	THEMELIODOMI S.A.
ΗΙ-ΑΔ-ΜΑΡΙΑΝΑ ΠΑΓΚΑΛΟΥ	HI-AD-MARIANA PANGALOU
Ι. ΚΙΟΥΡΚΤΣΟΓΛΟΥ Α.Β.Ε.Ε.	I. KIOURKTSOGLOU S.A.
ΜΑΙΡΗ ΤΟΝΤΗ Α.Ε.	MARY TONDI S.A.
ΑΘ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.	A. HADZOPOULOS S.A.

ΤΟ ΛΕΥΚΩΜΑ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ "2000 ΦΥΤΑ ΚΑΙ ΖΩΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΥΛΛΟΓΕΣ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ" ΤΥΠΩΘΗΚΕ ΣΕ 1.500 ΑΝΤΙΤΥΠΑ ΤΟ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟ ΤΟΥ 1999

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ: ΓΙΩΡΓΟΣ Ι. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ, **ΕΠΙΛΟΓΗ ΥΛΙΚΟΥ, ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ:** ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΝΑΛΠΑΝΤΗΣ, **ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:** ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΛΙΜΠΕΡΗ, **ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ:** ΘΑΝΟΣ ΖΑΦΕΙΡΑΚΗΣ, **ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ:** ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΕΤΑΛΛΗΝΟΣ, **ΠΑΡΑΓΩΓΗ:** REPROTIME Α.Ε., **ΑΓΓΛΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ:** DEBORAH WHITEHOUSE, **ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ:** ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΕΛΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ **ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ:** ΜΑΚΗΣ ΣΚΙΑΔΑΡΕΣΗΣ, ΒΑΣΙΛΗΣ ΤΣΩΝΗΣ, ΣΩΤΗΡΗΣ ΧΑΪΔΕΜΕΝΟΣ

1,500 COPIES OF THE CALENDAR ALBUM "2000 PLANTS AND ANIMALS FROM THE COLLECTIONS OF THE MUSEUM OF BYZANTINE CULTURE" WERE PRINTED IN DECEMBER 1999.

PUBLICATION CO-ORDINATOR: GEORGE I. GEORGIADIS, **MATERIAL SELECTED AND EDITED BY:** DIMITRIS NALPANDIS, **ART EDITOR:** ATHANASSIA LIBERI, **PRODUCTION EDITOR:** THANOS ZAFIRAKIS, **PRODUCTION DIRECTOR:** PANAGIOTIS METALLINOS, **PRODUCED BY:** REPROTIME S.A., **ENGLISH TRANSLATION:** DEBORAH WHITEHOUSE, **BINDING:** YORGOS DELIDIMITRIOU, **PHOTOGRAPHS:** MAKIS SKIADARESSIS, VASSILIS TSONIS, SOTIRIS HAIDEMENOS.

